

Brusel 1. prosince 2020
(OR. en)

13567/20

RECH 483
COMPET 611

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o novém Evropském výzkumném prostoru

Delegace naleznou v příloze výše uvedené závěry Rady, které Rada schválila písemným postupem dne 1. prosince 2020.

ZÁVĚRY RADY

O NOVÉM EVROPSKÉM VÝZKUMNÉM PROSTORU

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁJÍC

- usnesení Rady z června 2000¹ o vytvoření Evropského prostoru pro výzkum a inovace;
- že Evropská rada na zasedání v Barceloně v březnu 2002² schválila, že celkové výdaje na výzkum, vývoj a inovace v Unii by měly být zvýšeny s cílem přiblížit se 3 % HDP;
- článek 179 Smlouvy o fungování Evropské unie o vytvoření Evropského výzkumného prostoru;
- závěry Evropské rady z února 2011³, v nichž bylo potvrzeno, že Evropa potřebuje jednotný výzkumný prostor, aby přilákala talentované pracovníky a investice, a v nichž Evropská rada vyzvala k vytvoření skutečného jednotného trhu v oblasti znalostí, výzkumu a inovací;
- sdělení Komise z července 2012⁴ a své závěry z roku 2012 o „posíleném partnerství Evropského výzkumného prostoru pro excelenci a růst“⁵, v nichž byly dohodnuty stávající priority Evropského výzkumného prostoru (EVP);

¹ Úř. věst. C 205, 19.7.2000, s. 1.

² Dokument SN 100/1/02.

³ Dokument EUCO 2/11.

⁴ Dokument 12848/12.

⁵ Dokument 17649/12.

- své závěry z roku 2013⁶ o zaměření mezinárodní spolupráce EU v oblasti výzkumu a inovací a její posílení: Strategický přístup, uznávající mezinárodní rozměr jako důležitou součást Evropského výzkumného prostoru;
- své závěry z května 2015⁷ o plánu pro Evropský výzkumný prostor na období 2015–2020, které se staly základem pro následné vnitrostátní akční plány členských států pro EVP;
- své závěry z prosince 2015⁸ o prosazování rovnosti žen a mužů v Evropském výzkumném prostoru;
- své závěry z května 2016⁹ o přechodu k systému otevřené vědy;
- své závěry z listopadu 2016¹⁰ o opatřeních na podporu začínajících výzkumných pracovníků, zvyšování přitažlivosti vědecké profesní dráhy a podporu rozvoje investic do lidského potenciálu v oblasti výzkumu a vývoje;
- své závěry z května 2018¹¹ o evropském cloudu pro otevřenou vědu;
- své závěry z listopadu 2018¹² o správě Evropského výzkumného prostoru, v nichž byla Komise vyzvána, aby do poloviny roku 2020 zveřejnila nové sdělení o EVP na období po roce 2020, a na něž navázal akční plán Výboru pro Evropský výzkumný prostor a inovace (ERAC);
- závěry Evropské rady z března 2019¹³, v nichž byla EU vyzvána, aby zvýšila investice do výzkumu a inovací s cílem udržet si celosvětovou konkurenceschopnost v klíčových technologiích a strategických hodnotových řetězcích;

⁶ COM(2012) 497 final.

⁷ Dokument 9351/15.

⁸ Dokument 14846/15.

⁹ Dokument 9526/16.

¹⁰ Dokument 15013/16.

¹¹ Dokument 9291/18.

¹² Dokument 14989/18.

¹³ Dokument EUCO 1/19.

- strategickou agendu EU na období 2019–2024¹⁴, v níž je zdůrazněna potřeba zvýšit úsilí v oblasti výzkumu, zejména řešením roztržitosti evropského výzkumu, vývoje a inovací, a uznána potřeba učinit více pro zajištění rovnosti žen a mužů, jakož i práv a rovných příležitostí pro všechny;
- stanovisko k budoucnosti EVP přijaté Výborem pro Evropský výzkumný prostor a inovace (ERAC) v prosinci 2019¹⁵, v němž jsou nastíněny hlavní prvky „nového EVP“;
- sdělení Komise ze září 2020¹⁶ s názvem „Nový EVP pro výzkum a inovace“.

I. POLITICKÉ SOUVISLOSTI

1. ZDŮRAŽŇUJE význam provádění „strategické agendy vedoucích představitelů na období 2019–2024“, která se zabývá nejnaléhavějšími výzvami se zaměřením na ochranu občanů a svobod, rozvoj silné a dynamické hospodářské základny, na budování klimaticky neutrální, ekologické, spravedlivé a sociální Evropy a na prosazování evropských zájmů a hodnot na celosvětové úrovni;
2. v tomto ohledu rovněž VÍTÁ nové priority Komise na období 2019–2024, které se zaměřují na základní oblasti transformace, včetně přeměny Evropy na první klimaticky neutrální kontinent („Zelená dohoda pro Evropu“), nového přístupu k inovacím, jak je uvedeno v „nové průmyslové strategii“ („hospodářství ve prospěch lidí“), důležitosti „globálního zdraví“, posílení odpovědného vedoucího postavení Evropy v celosvětovém měřítku („silnější Evropa ve světě“), posílení postavení lidí v době nové generace technologií („Evropa připravená na digitální věk“), „nového impulsu pro evropskou demokracii“ a „podpory evropského způsobu života“, a to se zaměřením na zdravou planetu, připravující Evropu na nový digitální svět a rozšiřující její technologickou suverenitu; UZNÁVÁ, že k dosažení těchto priorit a zajištění udržitelného růstu produktivity a konkurenceschopnosti Evropy je nezbytné vypracovat transformační strategii pro výzkum, inovace a šíření zaměřenou do budoucna;

¹⁴ Přijala Evropská rada dne 20. června 2019.

¹⁵ Dokument ERAC 1201/20.

¹⁶ Dokument 11400/20 + ADD1

3. UZNÁVÁ pokrok při uskutečňování EVP, zejména na základě plánu pro EVP a vnitrostátních akčních plánů pro EVP, zaměřených na současné priority EVP, jejichž hlavním cílem je zlepšit kvalitu systémů výzkumu a inovací v celé Evropě a jejich interakci; se znepokojením BERE NA VĚDOMÍ zpomalení a nerovnoměrný pokrok v celé Unii¹⁷; VÍTÁ v tomto ohledu nové ambice týkající se EVP, jak byly vyjádřeny ve „stanovisku ERAC k budoucnosti EVP“ a ve sdělení Komise nazvaném „Nový EVP pro výzkum a inovace“; ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba, aby Komise a členské státy tento „nový EVP“ vytvořily a prováděly společně na všech úrovních s cílem zajistit spravedlivou a vyváženou společnou odpovědnost v celé Unii;
4. VYBÍZÍ Komisi a členské státy, aby podporovaly rozvíjení „nového EVP“ ve všech částech rámcového programu EU pro výzkum a inovace, jakož i prostřednictvím mobilizace dalších navrhovaných politik a programů EU, včetně facility na podporu oživení a odolnosti, nástrojů politiky soudržnosti, programu Digitální Evropa a nástroje pro technickou podporu; ZDŮRAŽŇUJE, že rámcový program EU pro výzkum a inovace je nejdůležitějším nástrojem na úrovni EU pro podporu a provádění EVP;

II. CÍLE NOVÉHO EVP

5. VYMEZUJE „nový EVP“ jako prostor zaměřený na výzkumné pracovníky, založený na hodnotách a orientovaný na excelenci a dopad, v němž se podporují výzkumní pracovníci, znalosti a technologie a je jim umožněno se volně pohybovat. Tento „nový EVP“ by měl být založen na sdílené odpovědnosti, zapojení zúčastněných stran a občanů, měl by vycházet z rozmanitosti a silných stránek evropských ekosystémů výzkumu a inovací, měl by být schopen reagovat na inteligentní směřování a zásadní význam by v něm měl pro zajištění excelence, přitažlivosti a konkurenceschopnosti ekosystémů výzkumu a inovací sehrávat zejména základní výzkum;

¹⁷ Zpráva o pokroku EVP za rok 2018.

6. ZDŮRAZŇUJE, že činnosti v oblasti výzkumu a inovací, zahrnující celou škálu od základního po aplikovaný výzkum a inovace, a znalosti, které se jimi vytvářejí, mají hodnotu daleko přesahující jejich přínos pro udržitelný růst a zaměstnanost tím, že jsou základním vkladem pro řešení společenských výzev a představují základní kámen tvorby politik založených na hodnotách a faktech, a tedy i našich evropských demokracií; ZDŮRAZŇUJE, že pro dosažení cílů „nového EVP“ je důležité i nadále zachovat otevřenost k mezinárodní spolupráci s cílem podpořit úlohu Evropy jakožto globálního lídra, a DOMNÍVÁ SE, že přidružené země jsou pro „nové EVP“ klíčovými partnery;
7. ZDŮRAZŇUJE významnou úlohu výzkumu a inovací při zajišťování oživení Evropy, a to společně s umožněním a urychlením digitální a ekologické transformace, posílením odolnosti a připravenosti na krize a podporou konkurenceschopnosti Evropy; ZDŮRAZŇUJE význam politiky v oblasti výzkumu a inovací pro posílení podnikatelských investic do výzkumu a inovací, zavádění nových technologií a podpory vstřebávání znalostí a technologií v příslušných oblastech politiky s cílem umožnit evropským podnikům vyvíjet nové produkty a služby, které mohou úspěšně konkurovat na světových trzích a poskytovat účinná řešení společenských výzev, a přispívat tak k technologické suverenitě;
8. ZDŮRAZŇUJE potenciál užší spolupráce a koordinace v oblasti výzkumu a inovací v rámci EVP mezi regionální, vnitrostátní a evropskou úrovní s cílem maximalizovat dopad investic na dosažení společných cílů politik účinným způsobem zaměřeným na dopad, včetně snižování rozdílů v oblasti výzkumu a inovací v celé Unii;
9. ZDŮRAZŇUJE, že „nový EVP“ by měl i nadále posilovat kvalitu systémů výzkumu a inovací a jejich propojení v celé Evropě a současně přispívat k lepší interakci mezi politikami v oblasti výzkumu a inovací a dalšími oblastmi politiky, zejména politikami v oblasti vysokoškolského vzdělávání a průmyslovými politikami, a zajistit účinnější interakci se společnostmi;

10. VYBÍZÍ členské státy a Komisi, aby upřednostňovaly investice do „nového EVP“ a OPĚTOVNĚ POTVRZUJE investiční cíl v oblasti výzkumu a vývoje ve výši 3 % HDP EU¹⁸; VYZÝVÁ členské státy, aby na vnitrostátní úrovni stanovily investiční cíle, zejména pokud jde o veřejné úsilí v oblasti výzkumu a vývoje; BERE NA VĚDOMÍ návrhy Komise na začlenění nového cíle veřejného úsilí ve výši 1,25 % HDP EU, kterého mají členské státy dosáhnout do roku 2030 koordinovaným způsobem na úrovni EU, a dvou nových dobrovolných cílů pro členské státy: vyčlenit 5 % vnitrostátních veřejných prostředků na výzkum a vývoj do roku 2030 na společné programy a evropská partnerství a zvýšit investice do výzkumu a vývoje v zemích, které nedosahují průměru EU pro výzkum a vývoj, o 50 %¹⁹;
11. ZDŮRAZŇUJE, že je třeba, aby byl „nový EVP“ pro výzkumné pracovníky, inovátory, zúčastněné strany v oblasti výzkumu a inovací i občany v celé Evropě hmatatelnější, účinnější a relevantnější; v tomto ohledu ZDŮRAZŇUJE přidanou hodnotu konkrétních akcí EVP jakožto součásti politického programu pro EVP, který by měl být systematicky a včas vypracován a prováděn společně členskými státy a Komisí způsobem, který maximalizuje dopad v celé Evropě s cílem posílit vnitrostátní ekosystémy, vytvořit impuls a zajistit politické odhodlání; ZDŮRAZŇUJE, že rozmanitost rámců politiky pro oblast výzkumu a inovací v členských státech vyžaduje dobrovolný přístup k provádění konkrétních akcí EVP, přičemž je třeba usilovat o širokou účast; UZNÁVÁ potenciál zahájení pilotních akcí EVP v roce 2021, které mají širokou politickou podporu a jsou společně prováděny kritickým množstvím členských států a Komisí s cílem zachovat politický impuls v prioritních oblastech činnosti v celé Unii a poskytnout příležitosti i mimo zúčastněné státy ku prospěchu všem členským státům;

¹⁸ Strategie Evropa 2020 stanoví cíl „zlepšování podmínek pro inovace, výzkum a vývoj“, zejména s cílem „zvýšit do roku 2020 kombinované veřejné a soukromé investice do výzkumu a vývoje na 3 % HDP“, přičemž 2/3 by měly pocházet ze soukromého sektoru a 1/3 z veřejného sektoru.

¹⁹ Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj (GERD) zahrnují všechny výdaje na výzkum a vývoj prováděné na území státu během konkrétního referenčního období (Frascati 2015). Jsou v nich zahrnuty veřejné i soukromé výdaje na výzkum a vývoj. Jedná se o celkový objem výzkumu a vývoje prováděných čtyřmi institucionálními sektory: podnikatelský sektor (BES), veřejný sektor (GOV), vysokoškolské vzdělávání (HES) a soukromý neziskový sektor (PNP).

III. PRIORITY AKCÍ EVP

12. ZDŮRAŽŇUJE potřebu převést cíle „nového EVP“ do konkrétních akcí EVP v souladu se čtyřmi níže uvedenými prioritními oblastmi; VYZÝVÁ členské státy a Komisi, aby se urychleně dohodly na politickém programu pro EVP, a to PŘI ŘÁDNÉM ZOHLEDNĚNÍ plánu pro EVP navrženého Komisí jakožto důležitého výchozího bodu;

A. PROHLUBOVÁNÍ EVP - RÁMCOVÉ PODMÍNKY

13. VYMEZUJE prvek „prohlubování EVP“ jako společný cíl EU a jejích členských států usilovat o lepší práci, zaměstnatelnost a další důležité rámcové podmínky na všech úrovních s cílem plně uvolnit potenciál spolupráce a propojení v rámci EVP na úrovni výzkumných pracovníků, projektů, programů a institucí;
14. VYBÍZÍ členské státy, aby pokračovaly v reformě svých vnitrostátních systémů výzkumu a inovací a svých příslušných institucí a organizací a učinily je přitažlivějšími, interoperabilnějšími, inkluzivnějšími a konkurenceschopnějšími; ZDŮRAŽŇUJE, že kromě excellence, zaměření na dopady a vhodných investic a zdrojů jsou klíčovými prvky pro robustní evropský systém výzkumu a inovací etika a společné hodnoty, včetně integrity výzkumu, svobody vědeckého výzkumu, řádného vzájemného hodnocení, rovnosti a rozmanitosti;
15. UZNÁVÁ úlohu Komise při podněcování a podpoře reforem a investic členských států za účelem dosažení lepší interoperability v EU, a to jak finanční podporou prostřednictvím příslušných programů a nástrojů EU, zejména rámcového programu EU pro výzkum a inovace, tak prostřednictvím pravidelných dialogů a odpovídajících nástrojů podpory této politiky nad rámec finanční podpory, včetně poskytování analýz, vedení, poradenství, technické podpory, monitorování a analýzy údajů;

16. VYBÍZÍ Komisi a zúčastněné státy, aby dále rozvíjely a uskutečňovaly evropský cloud pro otevřenou vědu (EOSC) a jeho rámcové podmínky jako pilotní akci EVP s cílem prohloubit EVP, zejména dalším sdružováním výzkumných datových infrastruktur a služeb v celé Evropě a podporou otevřeného a společného sdílení poznatků a dat a interoperability v rámci EVP, aby mohl v tripartitní správě sloužit jako důvěryhodný, zabezpečený a funkční prostor pro data z oblasti výzkumu a inovací a platforma služeb v Evropě a mohl se připojit k tematickým datovým prostorům, jako je společný evropský prostor pro data z oblasti veřejného zdraví;
17. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami EVP společně rozvíjely a prováděly akce EVP, které se zabývají hlavními výzvami souvisejícími s jeho prohlubováním; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby se v roce 2021 dohodly na prioritních akcích v rámci politického programu pro EVP, včetně akcí v těchto oblastech:
- i. **Profesní dráha ve výzkumu:** ZDŮRAZŇUJE, že zvyšování přitažlivosti profesní dráhy ve výzkumu je zásadním prvkem „nového EVP“, a to vytvářením atraktivních a bezpečných pracovních a zaměstnaneckých podmínek pro udržitelnější a přitažlivější profesní dráhu výzkumných pracovníků, a tím pro přilákání a udržení vynikajících výzkumných pracovníků; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby společně navrhly posílený „evropský rámec kompetencí pro kariéru ve výzkumu“, včetně výzkumných infrastruktur, v návaznosti na „Evropskou chartu pro výzkumné pracovníky“ a „Kodex chování pro přijímání výzkumných pracovníků“ s přihlédnutím k otevřené vědě, genderové rovnosti, digitálním dovednostem, hodnocení výzkumu, diverzifikaci profesních drah ve výzkumu a vícero profesním dráhám a dalším relevantním prvkům evropské agendy dovedností²⁰ a „Záhřebské výzvy k akci“; BERE NA VĚDOMÍ návrhy Komise uvedené ve sdělení o EVP, včetně souboru nástrojů na podporu profesní dráhy ve výzkumu a iniciativy ERA4You, jejímž cílem je mimo jiné posílit spolupráci a mobilitu mezi akademickou obcí a podniky;

²⁰ Dokument 9349/20.

- ii. **Synergie:** VÍTÁ nové úsilí o vytváření a využívání synergií mezi evropskými nástroji financování s cílem maximalizovat dopad různých zdrojů financování v zájmu zajištění účinné souběžné transformace a rychlého oživení, zejména mezi budoucím programem Horizont Evropa, Erasmus+, fondy politiky soudržnosti (EFRR, ESF+ a Fondem soudržnosti), programem Next Generation EU, programem pro jednotný trh, nástroji vnější činnosti EU, programem „EU pro zdraví“ a programem Digitální Evropa, a NALÉHAVĚ VYZÝVÁ Komisi, aby členským státům poskytla praktické vedení a efektivní nástroje pro co nejlepší využívání těchto synergií ve vnitrostátním a regionálním kontextu;
- iii. **Svoboda vědy / akademická svoboda:** OCĚŇUJE úsilí boloňského procesu o posílení a sledování akademické svobody v odvětví vysokoškolského vzdělávání ve 49 zemích účastnících se Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání (EHEA); VÍTÁ Bonnskou deklaraci o svobodě vědeckého výzkumu potvrzenou dne 20. října 2020 a ministerské komuniké týkající se akademické svobody přijaté na konferenci EHEA v Římě dne 19. listopadu 2020 jako společný výchozí bod pro ochranu a posílení svobody vědy a akademické svobody a VYZÝVÁ Komisi, členské státy a akademické instituce, aby důsledně vycházely ze zkušeností boloňského procesu, posoudily jeho důsledky pro výzkum a spolupracovaly, zejména pokud jde o možné ukazatele, metody hodnocení a monitorování a jejich význam pro další posilování svobody výzkumu v rámci EVP;
- iv. **Propojení EVP a EHEA:** ZDŮRAZŇUJE, že je třeba rozvíjet větší synergie a propojení mezi EVP, EHEA a prvky Evropského prostoru vzdělávání souvisejícími s vysokoškolským vzděláváním; POUKAZUJE na institucionální transformace, profesní dráhu ve výzkumu, vědecké vzdělávání, odbornou přípravu, mezinárodní spolupráci a šíření znalostí jako na možné oblasti intenzivnější spolupráce; PODPORUJE další rozvíjení aliancí evropských univerzit jakožto vzoru pro moderní a inkluzivní instituce vysokoškolského vzdělávání budoucnosti v Evropě; BERE NA VĚDOMÍ návrh Komise na vypracování plánu akcí pro vytváření synergií mezi vysokoškolským vzděláváním a výzkumem;

- v. **Výzkumné infrastruktury:** ZDŮRAZŇUJE, že je třeba udržitelným způsobem investovat do vnitrostátních a evropských výzkumných infrastruktur po celou dobu jejich životního cyklu, aby mohly přispívat k vynikajícím výsledkům v základních a aplikovaných vědách a poskytovat komplexní znalosti potřebné k řešení současných a budoucích výzev; VYBÍZÍ členské státy, přidružené země a Komisi, aby na základě bílé knihy Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury (ESFRI) nazvané „Making Science Happen“ (Uskutečňování vědy) usilovaly o rozvoj účinnějšího a udržitelnějšího evropského ekosystému výzkumných infrastruktur jakožto klíčového zdroje „nového EVP“ a plně využívaly jeho zásadního přínosu pro sdílení údajů a kontrolu kvality údajů, které splňují zásady FAIR (vyhledatelné, přístupné, interoperabilní a opětovně použitelné); PŘIPOMÍNÁ, že klíčem k excelenci a inkluzivnosti je poskytnutí dostatečného otevřeného přístupu k vnitrostátním a nadnárodním výzkumným infrastrukturám, jejich intenzivnější spolupráce a integrace v celé EU a zlepšení výměny informací o stávajících kapacitách, např. prostřednictvím vnitrostátních plánů pro výzkumné infrastruktury a procesu Evropského strategického fóra pro výzkumné infrastruktury;
- vi. **Otevřená věda:** ZDŮRAZŇUJE, že otevřená věda, včetně začleňování otevřeného přístupu k publikacím a údajům z výzkumu, hraje zásadní úlohu při zvyšování dopadu, kvality, účinnosti, transparentnosti a integrity výzkumu a inovací a sbližuje vědu a společnost, přičemž zohledňuje legitimní právní a bezpečnostní aspekty a aspekty ochrany soukromí; VYBÍZÍ Komisi, členské státy a zúčastněné strany, aby podporovaly a uplatňovaly postupy otevřené vědy v rámci systémů odměňování a hodnocení pro výzkum, výzkumné pracovníky a instituce, včetně výzkumných infrastruktur, a posílily jejich evropskou koordinaci; VITÁ spuštění publikační platformy „Open Research Europe“; UZNÁVÁ, že bibliodiverzita, mnohojazyčnost a uznání veškeré vědecké tvorby jsou důležitými prvky politiky EVP v oblasti otevřené vědy;

B. SMĚROVÁNÍ: SPOLEČNÉ INITIATIVY ORIENTOVANÉ NA VÝZKUM A INOVACE S DALŠÍMI OBLASTMI POLITIK V GLOBÁLNÍM KONTEXTU

18. DEFINUJE prvek „směrování“ jako proces strategické koordinace mezi výzkumem a inovacemi a dalšími příslušnými oblastmi politik s cílem strategicky usměrňovat a upřednostňovat investice do výzkumu a inovací a připravit se na navrhování a provádění politických iniciativ orientovaných na výzkum a inovace, jež přispívají k dosažení cílů udržitelného rozvoje v celé Evropě i mimo ni;
19. UZNÁVÁ, že souběžná „ekologická“ a „digitální“ transformace a odolné oživení jsou hlavními směry pro převedení „nového EVP“ do konkrétních akcí v oblasti politiky a financování; VYZDVIHUJE význam nadnárodních investic do výzkumu a inovací a společných programů na regionální, vnitrostátní a unijní úrovni a VYZÝVÁ členské státy, aby zajistily ambiciózní příspěvky k akcím EVP, jež se mají na tyto transformace zaměřovat; ZDŮRAZŇUJE, že je třeba přijmout konkrétní opatření s cílem zajistit, aby politika v oblasti výzkumu a inovací poskytovala větší a dostatečnou podporu pro vstřebávání znalostí a technologií v různých oblastech politik, mimo jiné i za účelem provádění evropské průmyslové strategie; v této souvislosti ZDŮRAZŇUJE význam dostatečných vazeb v rámci inovačních ekosystémů a jejich aktérů v celé Evropě i mezi nimi s cílem zajistit rychlejší uplatňování výsledků výzkumu v hospodářství a ve společnosti;
20. VYBÍZÍ Komisi a zúčastněné členské státy, aby v roce 2021 uskutečnily programový proces pilotní akce EVP v oblasti výzkumu a inovací zaměřené na zelený vodík a aby současně zajistily soudržnost s jinými souvisejícími iniciativami, aniž by byl dotčen význam širšího politického přístupu k výzkumu a inovacím v oblasti vodíku nad rámec této pilotní akce EVP;

21. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby společně rozvíjely a prováděly akce EVP v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami EVP, které se zabývají hlavními výzvami souvisejícími s podporou směřování, souběžné transformace a odolného oživení; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby se v roce 2021 dohodly na prioritních akcích v rámci politického programu EVP, včetně akcí v těchto oblastech:
- i. **Evropská iniciativa na posílení odolnosti:** BERE NA VĚDOMÍ opatření zavedená v reakci na pandemii COVID-19, jako je akční plán „ERAvsCorona“ a „evropský prostor pro data z oblasti veřejného zdraví“, který společně vytvořily výzkumné infrastruktury a elektronické infrastruktury v rámci EOSC; UZNÁVÁ, že je potřeba se i nadále zaměřovat na výzvy vyplývající z krize a pracovat na pokročilých strukturách pro prevenci a reakci s cílem posílit v budoucnosti odolnost Evropy včetně společné vize, pokud jde o ochranu soukromí a další etické otázky; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby vytvořily společnou a koordinovanou střednědobou politickou iniciativu orientovanou na výzkum a inovace a aby přitom zohlednily priority stanovené ve facilitě na podporu oživení a odolnosti;

- ii. **Digitální transformace:** UZNÁVÁ, že digitální transformace má zásadní dopad na všechny aspekty „nového EVP“; ZDŮRAZŇUJE, že digitální technologie (5G sítě, procesory a elektronické součásti, vysoce výkonná výpočetní technika, přístup k datům, jejich zpracování a analýza) přispívají k technologické svrchovanosti Evropy; VYBÍZÍ Komisi a členské státy, aby zvýšily úroveň vnitrostátní a evropské koordinace, zejména pokud jde o výzkumné infrastruktury a elektronické infrastruktury; v tomto ohledu ZDŮRAZŇUJE potenciál umělé inteligence; PŘIPOMÍNÁ, že je rozhodně zapotřebí zaujmout k různým činnostem souvisejícím s umělou inteligencí ucelený, komplexní a strategický přístup na evropské i vnitrostátní úrovni, který bude vycházet z přístupu zaměřeného na člověka a bude založen na společných evropských hodnotách a etických zásadách včetně sociální rozmanitosti a genderové rovnosti, a to s cílem usilovat o globální dosah; VYZÝVÁ Komisi, aby pokračovala ve svém úsilí o vytvoření celoevropských sítí excelence v oblasti umělé inteligence, jež budou propojovat různé oblasti činností souvisejících s umělou inteligencí, sdílet znalosti a výsledky výzkumu s cílem maximalizovat dopad a podporovat přijímání aplikací umělé inteligence ve strategických oblastech, a to jak v rámci Evropy, tak celosvětově;
- iii. **Evropská partnerství v oblasti výzkumu a inovací:** VÍTÁ významný pokrok, jehož bylo dosaženo při vypracování nového strategického a komplexního přístupu k evropským partnerstvím v oblasti výzkumu a inovací a při přípravě nového „strategického koordinačního procesu“; ZDŮRAZŇUJE, že partnerství propojující vnitrostátní a evropské investice a politické závazky budou hrát zásadní úlohu i při novém směřování; VYZÝVÁ členské státy k plnému využívání potenciálu partnerství, aby v Evropě společně dosáhly rozsahu a působnosti pro účinné plnění cílů udržitelného rozvoje, mimo jiné tím, že poskytnou přiměřené vnitrostátní finanční a věcné příspěvky, doplňující iniciativy na úrovni EU; VYZÝVÁ Komisi, aby zajistila včasné zahájení strategického koordinačního procesu pro partnerství;

- iv. **Oběh znalostí:** ZDŮRAZŇUJE, že je potřeba vyvinout další úsilí, aby se intelektuální a vědecké přednosti Unie promítly do nových produktů a služeb uspokojujících společenskou poptávku; VYZÝVÁ členské státy a Komisi, aby podporovaly otevřenou vědu a otevřené inovační postupy a stimulovaly v Evropě společné vytváření znalostí a technologií; VÍTÁ iniciativu Komise přezkoumat doporučení Evropské komise z roku 2008 o řízení duševního vlastnictví při činnostech předávání znalostí a kodexu správné praxe v souladu s novou průmyslovou strategií pro Evropu a vypracovat strategii EU pro technologické infrastruktury²¹ s cílem usnadnit spolupráci a výměnu znalostí mezi evropskými společnostmi a zajistit jejich přístup ke správným dovednostem a odborným znalostem;
- v. **EUREKA:** UZNÁVÁ významné úspěchy sítě EUREKA při přispívání k EVP, a to včetně jeho vnějšího rozměru, a VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby přispěly k dalšímu rozvoji sítě EUREKA jako přední celoevropské struktury pro realizaci dvoustranných a mnohostranných tržně orientovaných činností v oblasti výzkumu a inovací ze strany průmyslu a akademické obce, a to zejména se zaměřením na souběžnou transformaci a se zapojením malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací, včetně jejich stále významnějšího potenciálu evropské a mezinárodní spolupráce;

²¹ „Technologickou infrastrukturou“ se rozumí zařízení a zdroje, jako jsou testovací prostředí, pilotní linky, demonstrační modely, testovací zařízení nebo živé laboratoře, a související služby, které veřejné výzkumné laboratoře nebo průmysl používají k vývoji, výrobě, testování a zdokonalování vysoce inovativních technologií, jež byly validovány v laboratorním prostředí, včetně vývoje prototypů, vymezení výrobního procesu a zkušebních postupů; přístup k těmto infrastrukturám je otevřen pro vícero uživatelů;

- vi. **Mezinárodní spolupráce:** ZDŮRAZŇUJE, že je třeba posílit partnerství mezi Komisí a členskými státy, pokud jde o dohody o spolupráci v oblasti vědy, techniky a inovací a o „vědeckou diplomacii“, s cílem upevnit spolupráci se třetími zeměmi při plném dodržování zásad recipacity, otevřenosti, transparentnosti, společných hodnot včetně lidských práv a práv duševního vlastnictví a většího dopadu, pokud jde o zastřešující cíle politiky EU; VYZÝVÁ Komisi, aby v úzké spolupráci s členskými státy koordinovala politické dialogy s cílem rozvíjet již navázané vztahy v oblasti výzkumu a inovací a posílit spolupráci se třetími zeměmi a regiony, včetně Afriky, Východního a jižního partnerství a evropsko-středomořského regionu, a aby dále posilovala iniciativy v oblasti spolupráce se západním Balkánem, a KONSTATUJE, že je nezbytný komplexnější přístup, pokud jde o zajištění strategické autonomie EU při současném zachování otevřeného hospodářství, a to i prostřednictvím spolupráce v oblasti výzkumu a inovací se třetími zeměmi; ZDŮRAZŇUJE, že je třeba zvýšit úsilí o koordinované víceúrovňové prognózy, hodnocení a monitorování dopadu spolupráce v oblasti výzkumu a inovací mimo Evropu;

C. ÚČAST: VIDITELNOST A VÝZNAM VÝZKUMU A INOVACÍ PRO SPOLEČNOST

22. VYMEZUJE prvek „účasti“ coby společného úsilí EU a členských států o zviditelnění „nového EVP“ v rámci výzkumné obce a o zvyšování viditelnosti a významu výzkumu a inovací pro společnost při navrhování a provádění iniciativ v oblasti výzkumu a inovací na projektové, programové a institucionální úrovni a při výměně souvisejících znalostí;
23. VYBÍZÍ Komisi a členské státy, aby dále rozvíjely a prováděly občanskou vědeckou kampaň „plastoví piráti“ jako pilotní akci EVP na podporu „interakcí“ v rámci EVP s cílem zvýšit povědomí občanů, a to zejména mladých lidí, o dopadu a přínosech výzkumu a inovací, pokud jde o jejich každodenní život; VYBÍZÍ ke spolupráci s navrhovanou misí zaměřenou na zdraví oceánů, moří, pobřežních a vnitrozemských vod;
24. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami EVP společně rozvíjely a prováděly akce EVP, které se zabývají hlavními výzvami souvisejícími s podporou interakce se společností; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby se v roce 2021 dohodly na prioritních akcích v rámci politického programu pro EVP, včetně akcí v těchto oblastech:
 - i) **Občanské vědecké kampaně:** VYZÝVÁ členské státy a Komisi, aby alespoň jednou za dva roky uspořádaly celoevropskou občanskou vědeckou kampaň s cílem zavést osvědčené postupy pro stimulaci a odměňování účasti občanů na navrhování a provádění politik v oblasti výzkumu a inovací v celé Evropě, aby se posílila důvěra občanů ve vědu a usnadnilo využívání vědy, technologií a inovací; PODPORUJE synergie mezi těmito občanskými vědeckými kampaněmi a navrhovanými misemi programu Horizont Evropa;

- ii) **Šíření vědeckých vědomostí:** VYBÍZÍ členské státy a Komisi, aby zintenzivnily úsilí o zlepšení informovanosti veřejnosti o vědě a technologiích, stimulovaly popularizaci vědy a zájem sdělovacích prostředků, podpořily vzdělávání v oblasti vědy a poskytly výzkumným pracovníkům odpovídající odbornou přípravu a dovednosti v oblasti šíření vědeckých vědomostí; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby vypracovaly přístup evropské politiky k šíření vědeckých vědomostí a zohlednily přitom sdruženou „sít vědeckých médií EU“, která evropským občanům, sdělovacím prostředkům a politické sféře nabízí přístup k aktuálním vědeckým poznatkům o současných tématech, jakož i novou iniciativu „Evropská hlavní města vědy a inovací“ a činnosti v oblasti vytváření sítí, jejichž cílem je lépe propojit příslušné regionální, vnitrostátní a unijní iniciativy;

D. ŠIROKÁ INKLUZIVNOST A PŘÍSTUP K EXCELENCI

25. DEFINUJE prvek „inkluzivnosti“ jako široké, genderově vyvážené a nediskriminační zapojení výzkumných pracovníků, vnitrostátních a regionálních aktérů a zúčastněných stran v oblasti výzkumu a inovací z celé Evropy do činností EVP s cílem v plném rozsahu aktivovat a využívat potenciálu EVP, a přispět tak k regionálním, vnitrostátním a evropským politickým cílům prostřednictvím cílených opatření na vnitrostátní úrovni nebo na úrovni EU, aby se podpořila a usnadnila otevřenost a inkluzivnost sítí spolupráce a snížila roztržičnost a nerovnosti mezi členskými státy i v rámci nich;
26. VYBÍZÍ Komisi a členské státy, aby rozvinuly platformu EURAXESS jako pilotní akci EVP na podporu „inkluzivnosti“ v rámci EVP do platformy ERA Talent Platform, která bude uzpůsobena k řešení stávajících překážek nevyváženého modelu mobility tím, že bude podporovat výzkumné pracovníky v jejich profesním rozvoji v rámci EVP, propojovat výzkumné pracovníky a instituce a zlepšovat zaměstnatelnost, absorpci talentů a programy mobility;

27. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby v úzké spolupráci se zúčastněnými stranami EVP společně rozvíjely a prováděly akce EVP, které se zabývají hlavními výzvami souvisejícími s podporou široké inkluzivnosti; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby se v roce 2021 dohodly na prioritních akcích v rámci politického programu pro EVP, včetně akcí v těchto oblastech:
- i. **Cirkulace mozků:** OPAKUJE, že fenomén „odlivu mozků“, který má kořeny v řadě různých sociálně-ekonomických faktorů na místní, regionální a vnitrostátní úrovni, stále představuje v členských státech a pro členské státy velkou výzvu a přispívá k propasti v oblasti výzkumu a inovací v rámci EU; UZNÁVÁ, že geografická i meziodvětvová mobilita výzkumných pracovníků je jedním ze základních rozměrů „nového EVP“ pro zajištění výsledků světové úrovně; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby sledovaly a doporučovaly opatření k řešení nevyvážené cirkulace mozků, včetně systému odměňování, modelu mobility, pracovních podmínek, politik sociálního zabezpečení, přenositelnosti grantů a důchodů, jakož i meziodvětvové mobility výzkumných pracovníků;
 - ii. **Genderová rovnost:** s velkým znepokojením PŘIPOMÍNÁ, že i nadále existuje velká genderová nerovnováha, která brání Evropě v plném využití potenciálu jejího systému výzkumu a inovací zaměřeného na excelenci, a VYZÝVÁ Komisi a členské státy k opětovnému zaměření pozornosti na genderovou rovnost a začleňování genderového hlediska, a to i prostřednictvím nástroje plánování genderové rovnosti a začleněním genderového rozměru do obsahu výzkumu a inovací; VYBÍZÍ členské státy a organizace financující výzkum, aby prosazovaly opatření, jimiž bude zajištěno, že přidělování finančních prostředků na výzkum nebude ovlivněno genderovou předpojatostí;

- iii. **Řízení vědy:** UZNÁVÁ rostoucí potřebu profesionalizace řízení vědy v organizacích provádějících a financujících výzkum, a to i prostřednictvím digitálních dovedností, s cílem zlepšit jejich schopnost účastnit se sítí spolupráce v rámci EVP; VYZÝVÁ Komisi, aby zahájila pilotní akci pro celoevropský program vytváření sítí pro vědecké manažery, včetně řídicích pracovníků výzkumné infrastruktury, a POUKAZUJE na přidanou hodnotou spolupráce mezi poskytovateli odborné přípravy v oblasti řízení vědy, a to i v rámci vysokoškolského vzdělávání, pokud jde o vypracování programů a pokynů pro tuto oblast;
- iv. **COST:** KONSTATUJE, že program evropské spolupráce v oblasti vědy a technologie (COST) je významným nástrojem výzkumu a inovací a vstupním portálem pro EVP, neboť podporuje evropskou a mezinárodní spolupráci v oblasti výzkumu, mimo jiné díky své inkluzivnosti a přístupu zdola nahoru; VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby posílily úlohu COST jakožto hlavního nástroje pro vytváření sítí v rámci EVP propojováním zejména mladých výzkumných pracovníků, posilováním jejich postavení a jejich udržením a aby podporovaly volný pohyb vědců včetně rozvoje profesní dráhy ve výzkumu, a to zejména podporou účasti zemí evropského sousedství, například prostřednictvím škol poskytujících odbornou přípravu týkající se COST a mechanismů krátkodobé mobility;

IV. DALŠÍ POSTUP

28. VYBÍZÍ budoucí předsednictví Rady EU a Komisi, aby pořádaly pravidelné politické dialogy na podporu investic a reforem na vnitrostátní a regionální úrovni orientovaných na dopad, jakož i mobilizace všech zdrojů financování a dostupných nástrojů na podporu politik na evropské úrovni, mimo jiné konáním „ministerských konferencí EVP“ alespoň jednou za dva roky s cílem formulovat další opatření pro provádění politického programu pro EVP a zhodnotit vývoj a výsledky stávajících akcí EVP;

29. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby v roce 2021 vypracovaly politický program pro EVP a model víceúrovňové správy s cílem realizovat „nový EVP“, zahrnující rozvoj a provádění akcí EVP a ZOHLEDŇUJÍCÍ prvky související se správou ve sdělení Komise o EVP, „Paktu pro výzkum a inovace v Evropě“ a „Fóru EVP pro transformaci“; ZDŮRAŽŇUJE, že vývoj nového modelu správy by se měl řídit těmito zásadami:

- **Inkluzivnost:** zapojení všech členských států včetně regionálních orgánů, Evropského výboru regionů, zúčastněných stran v oblasti výzkumu a inovací a případně občanské společnosti;
- **Účinnost:** vymezení postupů úsporné správy vhodných pro rozvoj a provádění akcí EVP stanovením společných cílů a rozhodnutím o nezbytných krocích k provádění iniciativ EVP, se zapojením příslušných odvětvových politik;
- **Soudržnost:** úsilí o intenzivnější výměnu informací a spolupráci mezi regionální, vnitrostátní a unijní úrovní s cílem řešit strukturální otázky spadající do oblasti působnosti politiky výzkumu a inovací i mimo ni;
- **Efektivnost:** propojení s navrhovaným strategickým plánováním programu Horizont Evropa s cílem lépe sladit politiky a opatření v oblasti výzkumu a inovací již v rané fázi, čímž se rozšíří rozsah a dopad vnitrostátních a unijních akcí v oblasti výzkumu a inovací;
- **Fakticky podložený přístup:** v úzké spolupráci s Komisí podpora přezkumu monitorovacího systému EVP včetně jeho ukazatelů a postupů podávání zpráv, a to SE ZOHLEDNĚNÍM návrhu Komise na vytvoření ročního srovnávacího přehledu EVP, a úsilí o poskytování technické a odborné pomoci členským státům při zlepšování vnitrostátních monitorovacích činností EVP a jejich propojení s evropským semestrem a při zavádění jejich plánů na podporu oživení a odolnosti;
- **Relevantnost:** stanovení priorit na základě politik, mimo jiné prostřednictvím odpovídající úlohy Rady, jakož i politických rozprav v rámci pravidelných ministerských konferencí EVP, na něž jsou podle potřeby přizvány zúčastněné strany a partneři mimo členské státy;

30. VYZÝVÁ ERAC, aby poskytl poradenství v otázce, zda a do jaké míry by k realizaci „nového EVP“ mohla být nezbytná legislativní opatření a doporučení Rady;
 31. VYZÝVÁ nastupující portugalské předsednictví, aby pokročilo v tématu „profesní dráhy ve výzkumu“, a Komisi, aby za tímto účelem předložila konkrétní návrhy související s EVP.
-